

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд на Пьотр Валдемар Пиетшак
„ПОЛИТИЧЕСКА ОНТОЛОГИЯ НА ИДЕЯТА ЗА ХУМАНИТАРНА ИНТЕРВЕНЦИЯ
(СИРИЙСКИЯТ КОНФЛИКТ (2011-))“ за присъждане на образователната и
научна степен „доктор“ по професионално направление 2.3. Философия
От: проф. д-р Веселин Христов Дафов, Софийски университет „Свети Климент
Охридски“

Предлаганата дисертация има за своя голяма заслуга поставянето на темата за философското (онтологическото) осмисляне на въпросите на хуманитарното, отнесени до реалността на международните отношения и идеята за социалните конфликти, и всичко това развито в понятието за *хуманитарна интервенция*. Само че в този случай, и за разлика от повечето традиционни политически обсъждания и дискурс по темата, не от гледна точка на теориите за политическо или международно взаимодействие и отношения, в които се мисли с вече готови или някак получени базови понятия, а от гледна точка на ставането на именно тези базови понятия, получаването на тези базови понятия, и всички произтичащи от това последици – за тяхното значение, тяхната употреба, възможността за тяхното развитие, комуникиране и обосноваване.

Разбира се, основното подложено на изследване в тази дисертация е идеята за „*хуманитарна интервенция*“ и г-н Пиетшак се заема основно именно с проучване на нейното битие и нейната жизненност. В сърцето на предложения онтологичен подход стои разработената от самия дисертант нагласа за изследване на темата и понятието именно в нейното ставане, в което се удържа онтологичния преход и единство на небитието и битието на понятието. Доколкото става дума за субектна онтология – удържането на този преход намира чудесен израз в понятието *in statu nascendi*, което има за свое предимство това, че хем бележи самото ставане, идване-в-битие, на реалността на *хуманитарната интервенция*, хем има предвид именно нейния субектен, жив, социален характер, а не просто предметен.

С горното казване се навлиза по същество в основните смислови напрежения, с които дисертацията има намерения да се справя – 1/ осмислянето на реалността на *хуманитарната интервенция*, от една страна като израз на човешкото и човешината, а от друга страна, като вече обособена в реални действия и по този начин вече

определена; 2/ възможността която философията и онтологията ни предоставят за най-дълбокото осмисляне и разбиране на фината тъкан на международните отношения, в които трябва да се гарантира автономността на засегнатите страни, но и същевременно да се гарантира безопасността, живота и здравето на всяко човешко същество и на всички форми на човековост, основани на свободата и уважението на личността.

Това последното изправя *теорията за международни отношения* пред огромни предизвикателства, за справянето с които се изисква намесата на философски и най-вече онтологически аргументи, с помощта на които да се осмисли както досегашния опит, така и да се обосноват последващи проекции на идеята за *хуманитарна интервенция*. Засега човешкият разум няма друг опит по темата освен в сферата на политическото и международните отношения и ето защо именно политиката и международните отношения са тези първи места, в които „хуманитарната интервенция“ вече е имала своята жизненост и своето битие. Изучаването на този човешки опит по същество е изучаването на самата *хуманитарна интервенция* и затова философстване по темата, което не включва горното съображения, всъщност страда от една голяма недостатъчност и пропуска вече станалите взаимодействия между човешкият разум и разумността на „хуманитарната интервенция“.

Направеното от г-н Пиотр Пиетшак в тази връзка е впечатляващо – както от научно-изследователска гледна точка (работа с налична литература, коректност на интерпретации, адекватност на проследените понятия и т.н.), така и най-вече от гледна точка на философската нагласа по темата. Темата и литературата са такива, че създават всички условия изследователят да се изгуби в подробности (нещо, което г-н Пиотр Пиетшак все пак в някаква степен допуска, но наистина без да наврежда на главното в текста) и да изпадне в интерпретации и нагласи от политологическа или репортерско-журналистическа гледна точка. Дисертантът показва достойнствата на философското мислене и философската нагласа (по-точно на онтологията и още по-точно на онтологията на политическото субектно) за изработване на нагласи и понятия, с които могат да се решават по същество и най-сложните въпроси на човешката социалност в сферата на международните отношения, взети в нейната действителност, а не просто метафизично (в предкритическия смисъл на думата).

Познавам Пиотр Пиетшак откакто стана студент в докторската програма по „Философия“ в Софийския университет и от самото начало ми направи впечатление със сериозните си интереси, познания и ангажираност по темата на дисертацията. Дейността му – включително издаването на периодичното издание *In Statu Nascendi* – и

публикациите са впечатляващи и мащабни. В качеството си на научен ръководител на дисертацията на Пиотр Пиетшак следва да декларирам, че дисертационният труд е разработван самостоятелно.

Относно посочените от дисертанта приноси моменти на стр. 89-98 от Автореферата в голяма степен се съгласявам с декларираното. Все пак ще се отнася до всички тях ще си позволя един коментар, от който ще проличи и един от, според мен, недостатъците на дисертацията.

Този недостатък е свързан с непълнотите при изясняване на човешката субектност като политическа. Всъщност въпросите на политическата субектност биват сведени до мислене на субектността на политическото като предимно автономно и обособено в народ или нация, феномени на които са съответно властта и международните отношения. Преценката на последните две, без да се вземе предвид именно субектния характер на политическото същество като самосъздаващо се и самосътворяващо се може доведе да редица недоразумения и пропуски.

Тази забележка, разбира се, не може по никакъв начин да повлияе на крайната висока положителна оценка за дисертацията, но се явява израз на споделено по време на съвместните ни обсъждания с дисертанта, в рамките на научното ръководство, намерения на Пиотр Пиетшак да продължи едно по-внимателно и подробно разглеждане на въпроса за творческото и проектното като едно евентуално академично развитие на постиженията от настоящата дисертация, което и аз също подкрепям

В заключение давам своята **положителна** оценка и **препоръчам** на Научното жури да присъди на Пиотр Пиетшак образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 2.3 „Философия”.

20 април 2021 година

Становище:

проф. д-р Веселин Дафов